

Marek Cwetsch

Borek, st. 9, gm. Rzezawa, woj.
tarnowskie, AZP 103-62/38

Informator Archeologiczny : badania 30, 291

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wystarczająco charakterystycznych fragmentów, jednak jako cechę charakterystyczną należy wymienić występowanie ceramiki siwej toczonej i obtaczanej oraz ceramiki polewanej, a wśród niej cienkościennych naczyń z białej ilżeckiej glinki. Znalezione również niewielki fragment naczynia z gliny o grubej domieszce, najprawdopodobniej lepionego, a nie toczonego. Wydaje się, że warstwa I mogła powstać w wyniku nawiezenia czarnej, próchniczej ziemi z innej części miasta.

Warstwa II – ciemnoszara piaszczysta ziemia, występująca pierwotnie na całej powierzchni badanego terenu, przzerwana przez wkopy A, B i warstwę rozburzeniową budynku z piwnicą w części północno-wschodniej działki. Zarejestrowana obecnie miąższość warstwy wynosi 40–50 cm, a zaleganie 60–110 cm od powierzchni. W stropie wystąpiły drobne, poziome warstewki żółtego piasku, co może świadczyć o niwelacjach terenu. Znalezione w niej niezbyt liczne fragmenty ceramiki siwej toczonej i polewanej z białej ilżeckiej glinki. Nie wydzielono wystarczająco charakterystycznych fragmentów.

Warstwa III – gruz i szara ziemia z piaskiem, wydzielona jako warstwa rozburzeniowa w części północno-wschodniej działki. Zalegała 60–120 cm od powierzchni nad pozostałościami piwnicy ceglanej. Materiał w niej znaleziony to ceramika, szkło i porcelana. Można go datować na XIX–XX w.

Warstwa IV – ciemnoszara, zbita ziemia, zalegająca na calcu wewnątrz piwnicy odsłoniętej w części północno-wschodniej działki. Występowanie tej warstwy zarejestrowano na głębokości 200–205 cm od powierzchni. Najprawdopodobniej funkcjonowała jako podłoga w piwnicy (7 cm miąższości). Piwnica należała najpewniej do budynku drewnianego, ustawionego ścianą szczytową do pierzei Rynku. Znajdowała się w jego części północnej i była płytka – stopa fundamentowa wystąpiła na głębokości 220 cm od powierzchni. Wśród bardzo licznych, dobrze zachowanych butelek XX-wiecznych oraz ceramiki znaleziono fragmenty naczynia toczonego – siwaka o grubej domieszce, zdobionego (BŁ-R/96/6a), datowanego na XV/XVI wiek. Pomiedzy warstwą II a calcem, wszędzie tam, gdzie warstwa II, wystąpiła warstwa jasnoszarej ziemi, w której nie zarejestrowano materiału zabytkowego.

W odległości 1,1 m od ściany budynku będącego zachodnią granicą działki odsłonięto wkop A szerokości 3 m i miąższości 1 m. Przebiegał on na całej szerokości działki po linii północ-południe. Wypełniony był szarą ziemią z piaskiem i drobinami gruzu i nie wykazywał żadnych wewnętrznych przewarstwień. Wystąpiły w nim duże glazy narzutowe o średnicy około 100 cm. Nie zarejestrowano materiału zabytkowego. Drugi wkop – B – odkryto w odległości 7 m od ściany budynku. Miał on szerokość 4 m, miąższość do 130 cm i przebiegał również po linii północ-południe. W jego stropie odsłonięto działającą aktualnie rurę wodociagową, a w spągu rurę kanalizacyjną, także używaną. W warstwach tego wkopu, ułożonych nieckowato i przewarstwionych piaskiem, znaleziono bogaty materiał ceramiczny, głównie z XV–XVII wieku. Wydzielono 2 charakterystyczne fragmenty naczyń: pucharka (ceramika siwa) silnie wypalonego, zdobionego fasetowaniem (BŁ-R/96/3a), znalezionego we wschodniej części wkopu, który datować można na 2 połowę XV w., i talerza zdobionego marmoryzowaniem (BŁ-R/96/2a), datowanego na 2 połowę XVIII wieku.

BOREK, st. 9,
gm. Rzeszawa,
woj. tarnowskie,
AZP 103–62/38

• ślad osadnictwa nowożytnego

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone 7 października przez mgr. Marka Cwetscha (Krakowskie Zespól do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Założono 3 wykopy o łącznej powierzchni 0,3 ara. Obszar i wybór miejsca ich wytyczenia nie był ograniczony.

Określono grubość nadkładu (warstwy ornej), która wynosi 25–30 cm – jest to brunatna, spiaszczona glina. Calc stanowi rudawy piasek, a w wykopie położonym niżej ciemno-brunatny żwir. W wykopach nie stwierdzono materiału archeologicznego poza kilkoma fragmentami ceramiki nowożytnej. Wobec powyższych ustaleń należy podać w wątpliwość istnienie stanowiska Borek 9.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Tarnowie. Badania będą kontynuowane.